

Sygn. akt I ACa 851/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Mirosława Gołuńska
Sędziowie:	SSA Danuta Jezierska SSA Artur Kowalewski (spr.)
Protokolant:	sekretarz sądowy Piotr Tarnowski

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2013 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa A. R.-K.

przeciwko B. R.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 19 października 2012 r., sygn. akt I C 391/12

I. odrzuca apelację w części obejmującej żądanie zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 100.000 (sto tysięcy) złotych;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie.

SSA A. Kowalewski SSA M. Gołuńska SSA D. Jezierska

Sygn. akt I ACa 851/12

Uzasadnienie punktu I wyroku

Wyrokiem z dnia 19 października 2012 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo A. R. – K., którym to powódka domagała się zapłaty odszkodowania w kwocie 250 000 złotych w związku ze zdarzeniem polegającym na tym, że pozwana będąca jej siostrą, podrobiła jej podpis i zaniżyła wartość majątku spadkowego w deklaracji złożonej do Urzędu Skarbowego w ramach rozliczenia spadku po zmarłej matce stron, czym - zdaniem powódki, uniemożliwiła jej dochodzenie właściwej wartości udziału spadkowego w sprawie o dział spadku, której uczestnikiem była powódka wraz z inną siostrą stron (k. 64).

Sąd Okręgowy oddalając powództwo uznał, iż powinno być ono ocenione na podstawie art. 415 k.c. Bezprawność działania pozwanej nie budziła wątpliwości, albowiem jej wina polegająca na podrobieniu podpisu powódki na złożonej deklaracji podatkowej została stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu karnego. Tym niemniej, w ocenie Sądu, powódka nie podźwignęła ciężaru wykazania pozostałych przesłanek od których spełnienia uzasadniona jest skuteczność tego roszczenia, a zatem zarówno wysokości szkody jak i związku przyczynowego pomiędzy szkodą a tak opisanym bezprawnym działaniem. Zdaniem Sądu, powódka nie wskazała żadnych dowodów na okoliczność tego, że poniosła szkodę, a zwłaszcza szkodę w wysokości 250 000 złotych. Przedstawiła jedynie twierdzenia, co w skład takiego roszczenia wchodzi. Natomiast nie przedłożyła jakichkolwiek dowodów na tę okoliczność. Ponadto, zdaniem Sądu brak związku przyczynowego przejawia się w ustaleniu, że bezprawna czynność dokonana przez pozwaną w żaden sposób nie pozbawiała powódki prawa dochodzenia w sprawie o dział spadku rzeczywistej wartości należnego jej udziału w tym spadku, albowiem w tym postępowaniu dopuszczony był dowód z opinii biegłego, w którym wartość majątku spadkowego wyceniona została kilkakrotnie wyżej aniżeli kwota wynikająca z przedmiotowej deklaracji podatkowej. Nic w tym stanie postępowania sądowego nie zmuszało powódki do zawarcia z drugą siostrą stron ugody sądowej, w której w zamian za zaspokojenie jej wszelkich roszczeń związanych z udziałem w majątku spadkowym siostra ta zobowiązała się zapłacić jej kwotę daleko odbiegającą od kwoty, która wynikała ze sporządzonej przez biegłego wyceny (k. 67-75).

Z tak umotywowanym wyrokiem nie zgodziła się powódka. Zaskarżyła wyrok w całości, zgłaszając dodatkowe roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia w kwocie 100 000 złotych w związku z krzywdami, jakie miała ponieść w związku z zachowaniami pozwanej.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji (k. 92-97).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Stosownie do art. 387 § 1 k.p.c. Sąd II instancji uzasadnia wyrok z urzędu, za wyjątkiem spraw, w których apelację oddalono. Wówczas sąd uzasadnienie sporządza na wniosek strony zgłoszony w terminie tygodniowym od daty ogłoszenia sentencji orzeczenia (vide art. 328 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.). W tak opisanym stanie prawnym, zważywszy na fakt, że apelacja powódki w tej części, w której wprost odnosiła się ona do orzeczenia Sądu Okręgowego, została w całości oddalona, a żadna ze stron nie złożyła wniosku o doręczenie wyroku z dnia 7 marca 2013 r. wraz z uzasadnieniem, Sąd Apelacyjny ograniczył niniejsze uzasadnienie do wskazania motywów, którymi kierował się wydając rozstrzygnięcie formalne w przedmiocie częściowego odrzucenia apelacji.

W przedmiotowym stanie faktycznym, powódka wedle stanu na dzień zamknięcia rozprawy w I instancji niespornie domagała się jedynie kwoty 250 000 złotych tytułem odszkodowania. W złożonej od wyroku oddalającego jej powództwo apelacji dodatkowo zażądała zasądzenia na jej rzecz 100 000 złotych zadośćuczynienia. Tymczasem tak opisane żądanie stoi w oczywistej sprzeczności z brzmieniem art. 383 k.p.c., który stanowi, że w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzać żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami. Wyjątki od zasady, jaką kreuje opisana norma prawna, odnoszą się wyłącznie do przypadku zmiany okoliczności, uprawniającego do wystąpienia - w miejsce pierwotnego przedmiotu sporu - z żądaniem jego wartości lub innego przedmiotu oraz do spraw o świadczenia powtarzające się, gdzie dopuszczalne jest rozszerzenie żądania pozwu o dalsze okresy. Żaden z opisanych wyjątków nie ma niewątpliwie zastosowania w tej sprawie. Żądanie zadośćuczynienia jest bowiem żądaniem nowym, zgłoszonym obok roszczenia dotychczasowego. W tym stanie rzeczy, dokonane przez powódkę w postępowaniu apelacyjnym rozszerzenie żądania pozwu było oczywiście niedopuszczalne i dlatego jej apelacja w tej części podlegała odrzuceniu, stosownie do dyspozycji art. 370 k.p.c.

Dla wyczerpania argumentacji należy wskazać, że powódka nie może wywodzić pozytywnych dla siebie skutków prawnych z faktu niewiedzy co do obowiązującego prawa czy też istnienia (nieuzewnętrznionego) zamiaru zgłoszenia tego roszczenia już w Sądzie Okręgowym. Przepis art. 383 k.p.c. ma bowiem charakter bezwzględnie obowiązujący co oznacza, że w każdym przypadku stwierdzenia jego naruszenia, niezależnie od wskazywanych przez stronę przyczyn takiego stanu rzeczy, musi on znaleźć zastosowanie.

SSA D. Jezierska SSA M. Gołńska SSA A. Kowalewski